

UČITELJSKI TOVARIŠ

Glasilo Udruženja Jugoslov. Učiteljstva — Poverjeništvo Ljubljana.

Vse spise, v oceno poslane knjige itd. je pošiljati samo na naslov:	Učiteljski Tovariš izhaja vsak četrtek pop. Ako je ta dan praznik, izide list dan pozneje.	Za oznanila je plačati od enostolpne petil-vrste, če se tiska enkrat 75 para za nadaljnja uvrščenja primeren popust. Oznanila sprejema upravništvo lista.	Naročnino, reklamacije, t. j. vse administrativne stvari, je pošiljati samo na naslov:
Uredništvo Učiteljskega Tovariša v Ljubljani, Frančiškanska ul. 6.	Za neorganizirane 30.— Din, za naročnike v inozemstvu 40.— Din letno. Posamezna številka po 1.— Din.	—	Upravništvo Učiteljskega Tovariša v Ljubljani, Frančiškanska ulica 6./I.
Rokopisov ne vračamo. Vse pošiljatve je pošiljati franco.	Za reklamne notice, pojasnila, posilana, razpise služb je plačati po 75 para za vsako petil-vrsto. Priloge stanejo poleg poštne še 25 Din.	Telefon uredništva štev. 312.	Poštni čekovni urad št. 11.197. Reklamacije so proste poštne.

Iz XXIII. seje višjega šolskega sveta.

V četrtek in petek dne 16. in 17. t. m. se je vršila seja višjega šolskega sveta. Predsednik dr. Stan. Beuk je otvoril sejo ob 8. uri, pozdravil člane in ugotovil sklepčnost. Zapisnik zadnje seje se je odobril. Za overovatelja zapisnika je imenoval šefa Ad. Ribnikarja in ravnatelja L. Jelenca. Samostojnih predlogov in interpelacij na tej seji ni bilo.

Splošna poročila.

Nato so poročali nadzorniki o tekočih zadevah. Nadzornik za srednje in meščanske šole dr. Poljanec je poročal o razmerah na državni gimnaziji v Murski Soboti in o potrditvi sklepov na XXI. seji višjega šolskega sveta glede pouka v kmetijskemu učiteljskim, glede prireditve tečajev na kmetijskih šolah za učitelje osnovnih šol in glede predavanih o zaslužitvi dece in mladine na učiteljskih.

Učni uspehi ob koncu I. polletja na srednjih šolah in učiteljskih.

Jako zanimivo poročilo je podal o učnih uspehih ob koncu I. polletja na srednjih šolah in učiteljskih nadzornik za srednje šole Josip Wester. Predložil je tabelo, v kateri so navedeni vsi srednješolski zavodi v Sloveniji s številom učencev in razredov, pregled, koliko učencev je dobilo ob zaključku I. polletja izkaz z zgolj pozitivnim redom v odstotkih, najvišji in najnižji odstotek pozitivnih redov v razredih in red »primerno«, »neprimerno« v odstotkih. Slično poročilo je podal o uspehih na učiteljskih. Uspehi niso bili povoljni, na nekaterih zavodih jako slabi. Vzrokov slabega napredka je več. Eden glavnih vzrokov je pomanjkanje knjig in zbiranic; vzroki so različni slaba stanovanja učencev, vsakdanja vožnja v šolo po železnicah, povojne razmere v katerih živi šolska mladina; vzrok slabemu napredku so pa tudi tisti učitelji, ki se za potek premalo ali čisto nič ne pripravljajo. O tem poročilo se je vnela dolgotrajna, toda jako zanimiva debata.

Sološno poročilo višjega šolskega nadzornika Gangla.

Najprej pripomni nadzornik Gangl, da še ne more obširneje odgovorjati na interpelacijo kanonika Nadraha, ki jo je stavil na zadnji seji višjega šolskega sveta o razmerah na osnovni šoli na Raki, ker se še vrši preiskava. Dalje je poročal, da je v zadnjem času nadzoroval gluho-nemnico in šolo za slepce. Na obeh zavodih je našel prav lepe uspehe, zato predlaga, da izreče višji šolski svet učiteljskemu obeh zavodov zahvalo in priznanje. Nato je sledilo poročilo o prekmurškem šolstvu. V Prekmurju je sedaj 88 šol s 172 razredi. Slovenskih šol je 71, 3 nemške in 14 madžarskih. Vseh učiteljev je 182; 13 šol še nima učiteljev. Predlaga, da naj se 7 mest razpiše v stalno nameščenje, čemur višji šolski svet pritrjuje. Slednjič je prebral lepo poročilo obeh nadzornikov za šolske vrte, Frana Črnačiča in Andreja Skulja. Obema nadzornikom je izrekel višji šolski svet za njihovo marljivo in uspešno delo zahvalo in priznanje.

Imenovanje srednješolskih učiteljev.

Stavi se tropredlog za oddajo učnega mesta za zgodovino in zemljepis na Vodnikovih gimnaziji v Ljubljani.

Učiteljska imenovanja.

a) Na meščanskih šolah:
Za stalni učitelji na dekliški meščanski šoli v Celju sta imenovani: Marija Kern za II. skupino in Vera Levstikova za III. skupino; mesto za I. skupino se vnovič razpiše. Za razpisana mesta na meščanski šoli v Ljutomeru ni bilo prosilcev, zato se službe vnovič razpišejo. Za učiteljico ženskih ročnih del v Trzinu je bila imenovana Elizabeta Soklič z obveznostjo, da poučuje ženska ročna dela tudi v Križah pri Trzinu. Pri tej priliki vpraša ravnatelj Jelenc, zakaj se ne oddajo že zdavnaj razpisana učna mesta na Mariborskih meščanskih šolah. Nadzornik dr. Poljanec pripomni, da so med prosilci tudi učitelji iz Julijske Benetice, ki še nimajo privoljenja pokrajinske uprave za stalno nameščenje v naši kraljevini. To je vzrok, da se dotična mesta ne zasedejo stalno.

b) Na osnovnih šolah:

1. Za nadučitelje, oz. nadučiteljice so imenovani: Fran Jurečič v Sv. Križu pri Kostanjevici, Josip Macarol v Dol. Nemški vasi; iz službenih ozirov se premestita iz Ribnice v Žalno nadučitelj Milan Tomšič v isti lastnosti in nadučiteljica Ana Tomšičeva kot učiteljica. Nadučiteljski službi v Ribnici se razpiše. Za nadučiteljice so dalje imenovane: Olga Juvančičeva na II. dekliški osnovni šoli v Mariboru, Angela Milčinskijeva na III. in Ida Vodenikova na IV.; imenovanje nadučiteljice na I. dekliški šoli se odloži.
2. Učiteljske službe so dobili: Tinka Kelblova je imenovana za učiteljico srbohrvaščine na osnovnih in meščanskih šolah v Ljubljani; Justina Trobiš-Modičeva na Bučki, Ivana Drakslerjeva v Dobrniču, Gabriela Hladnikova in Franja Meršnikova v Dol. Nemški vasi, Nadučitelj Alojzij Lilija se premesti s Polšnika v Dol. Karteljevo, Albert Dominko se prideli v službovanje na osnovno šolo na Čatežu, Učiteljske službe so dalje dobili: Alojzij Menhart v Gornji Radgoni, Ana Schmidlechnerjeva pri Sv. Antonu v Slov. goricah; Jožica Petelinova pri Sv. Barbari v Slov. goricah, Pavla Drnovšek-Starklova v Sevnici, Marija Goričanova na dekliški osnovni šoli v Slov. Bistrici. Za učiteljice na mariborskih dekliških osnovnih šolah so imenovane, na I.: Karolina Mikuševa, Herma Bračičeva in Marija Vrabl-Velnarjeva in Vida Dimnik-Kersnikova; eno mesto se ne zasede; na II.: Marija Ažmanova, Marija Tomazič-Skrlečeva in Aloj. Burnikova; eno mesto se ne zasede; na III.: Kristina Petrič-Bregantova, Marija Farkaševa in Emilija Wachova; eno mesto, za katero je mestni šolski svet mariborski stavil tropredlog, ni bilo razpisano, zato se to mesto ne odda; na IV.: Marica Humek-Perhavčeva, Justina Coretičeva, Neža Hribnikova in Anica Jurkova; Marija Medvedova je imenovana za stalno učiteljico na osnovni šoli v Lajtersberg-Krčevini; Ferdo Bobič, nadučitelj v Ločah pri Poljanah se premesti iz službenih ozirov kot učitelj na deško osnovno šolo II v Mariboru.
Ponovni razpis učiteljskih služb.
Nadučiteljska služba v Prevaljah in dve učiteljski mesti v Makolah se vnovič razpišejo.

Predlog za razširitev deške osnovne šole v Škofji Loki.

Pravni poročevalec v višjem šolskem svetu vladni tajnik dr. Majcen je poročal o predlogu za razširitev deške osnovne šole v Škofji Loki iz pet- v šest-razrednico. Šola se razširi, predlog je bil soglasno sprejet.

Preimenovanje obeh šišenskih osnovnih šol v Ljubljani.

Vodstvu deške in dekliške osnovne šole v Spod. Šiški sta prosila za izpremembo naslova obema šišenskima osnovnima šolama, in sicer naj se imenuje deška osnovna šola odslej: VI. mestna deška osnovna šola v Ljubljani VII. in dekliška osnovna šola v Ljubljani VII. Mestni šolski svet je prošnji ugodil, in predlog odobril tudi višji šolski svet.

Prevzete učnih oseb zasebne dekliške osnovne šole v Apačah iz drž. sredstev.

V Apačah imajo šolske sestre 4-razredno dekliško osnovno šolo s pravico javnosti. Šolski prostori so v samostanskem poslopiju, samostan pa je podružnica nekega samostana šolskih sester na Zgornjem Štajerskem. Apaška občina nima lastnega šolskega poslopja za dekliško šolo. Vsa dekliška vzgoja in pouk je v rokah nemških šolskih sester, ki razven ene nima nobena izpita slovensčine, so Nemke in ne naše državljanke. To so nevezdrne razmere, ki jih višji šolski svet ne more več trpeti. Ker na zgradbo šolskega poslopja v doglednem času ni misliti, dekliška šola se pa mora čimprej preosnovati, je sklenil višji šolski svet, da stopi predsedstvo nemudoma v dogovor s samostanskim predstojništvom, da da v najam šolske prostore šolski občini anaški; višji šolski svet naj namesti na šoli svetne učiteljice. Ako bi samostansko predstojništvo ne hotelo ugoditi zahtevi, se bo postopalo v zmislu stanovniške naredbe.

Vloga »Odbora za нравni prepod«.

Nadzornik za srednje šole Jos. Wester je poročal o vlogi »Odbora za нравni prepod« glede obiska kina — in gledaliških predstav, glede toalet učiteljic, v zadevi udeležbe šolske mladine pri

V Mokronogu je upeljala praktična ročna dela in v št. Rupertu gospodinjški pouk, o katerem je imela tudi razne referate.

Na dan mobilizacije se je poročila s tovarišem Titom Grčarjem. Ta se je podal v Galicijo, ona pa na novo službeno mesto na Telče, kjer je ostala šest let. Ali veste kje so Telče? Daleč, daleč od sveta, vrh gorskega slemena — in vendar ni bila Mimi ne enkrat slabe volje in vkljub temu, da je mobilizacija vzela mladega soproga, ni tarnala in obupavala, ampak uživala se je v svoji posebi — in šola, ki je bila takrat po uspehih ena zadnjih v okraju, je začutila blagodejno roko spretnih učiteljic in ko je naštopil službo še njen mož, postala je šola ena prvih v okraju.
In zadovoljna na Telčah oba si nista želela izpremembe. Ko pa se jima je družinica izredno hitro množila morala sta pričeti misliti, da se svetu nekoliko približata, zato je prišlo Titu prav, da je bil uradno pridelen kot vodja šoli v Trzinu. Seveda pa je moral oditi v Trzin, če za nekaj časa sam, ona pa je morala skrbeti za dvorazrednico na Telčah tudi sama.
Godrnjaje? Nestrpna? Kaj še! Bila je izredna natura, ki se je vselej zadovoljila s tem, kar ji usoda daje in ni nikdar vila rok, ako ni bilo vse tako, kakor si je želela. Končno je prišla za pol leta k možu v Trzin.
Pred dobrim letom pa je postalo prazno moško učno mesto na Barju, in jaz ki sem poznal delavnost Mimino in Titovo, sem se trudil in jih pregovarjal, da prosi Tit na Barje in da se gotovo tudi prej ali slej napravijo prostor za Mimi.
In tako je bilo. V februarju minulega leta sta se naselila na Barju in od takrat sem imel priliko, da sem opazoval vse dejanje in nehanje te zlate ženske duše!
Skrb za moža, za petero dece in za svoj razred — in če treba še za tujega — vse to ji je polnilo življenje od zore do mraka!
Pa je morda kolikor toliko zanemarjala to ali ono? Ne in ne!
Čudil sem se, da je mogla imeti poleg vseh skrbi še toliko skrbljivosti za svojega moža in toliko pažnje za svoje

LISTEK.

FRAN ČRNAGOJ:

Mimi Likar - Grčarjeva.

Kakor strela z jasnega zadela nas je smrt naše kolegije Mimi Likar-Grčarjeve! Vsi ki so jo poznali, kar verjeti niso mogli, da je mrtva ona, ki je bila utelešenje podoba samega zdravja!
Vsi pa, ki smo bili z njo v tesnejši zvezi, razumeli smo še težje, da je mrtva ona velika duša, polna ljubezni, požrtvovalnosti, nesebičnosti in požrtvovalnosti!
»De mortuis nil nisi bene« — a pri njej pa bi res ne vedel najti napak, ko bi jih že hotel iskati. In jaz — ki sem gledal dan za dnem njene vrline, bil sem že ob dnevih njenega življenja vnet glasnik njene plemenitosti in njene vestnosti v šoli in gospodinjstvu!
Da — to je bila žena! To je bila mati! To je bila učiteljica in to je bila koleginja! Zamagaj iščem enakih v našem krogu.

Mimi Likarjeva je bila rojena dne 29. maja 1888 v Izlakah pri Zagorju kot hči našega tovariša Likarja. Nekaj dni po njenem rojstvu smo se peljali v župno cerkev čemšeniško, kjer sem držal h krstu zdravo in ljubko dete, okroglega, polnega obraščka in živih temnih oči. Dete je raslo in se razvijalo čudovito lepo v veselje staršem in meni, ki sem si že takrat želel, da imam tudi jaz kdaj enakih otrok!

Kot učiteljska hči morala je pretrpeti vse pomanjkanje in se zadovoljiti z malenkostmi in tako je zrastle v vsej skromnosti. Navzela pa se je tudi plemenitega duha učiteljskega in to ji je prišlo v njenem poznejšem učiteljevanju v korist.
Kot devetnajstletno dekle prišla je Mimi iz učiteljskega in treba je bilo iti v službo. Komu pa? V Ljubljano kot edini cilj vseh mladih učiteljic? Kaj še! Ven — ven — na deželo kamorkoli si bodi!
In tako je prišla za pol leta v Cerklje pri Krškem, nato za 4 in pol leta v Mokronog, potem za 2 in pol leta v Šent Rupert.

